

Halk Eğitimi Merkezlerinde Çalışmış Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar ve Olası Çözüm Yolları

Problems Experienced by Teachers Worked in Public Education Centers and Possible Solutions

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; Halk Eğitimi Merkezlerinde çalışmış öğretmenlerin yaşadığı sorunlar ve olası çözüm yollarını belirlemektir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı içerisinde yer alan fenomenoloji yöntemine göre desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örneklem seçme yöntemi içerisinde yer alan kartopu tekniği kullanılarak belirlenen 6 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler NVivo 9 paket programı yardımıyla içerik analizi yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. Veriler analiz edildiğinde; Halk Eğitim Merkezlerinde çalışan öğretmenlerin ücretlerinin düşük olduğu, müstakil binalarının olmadığı, ısıtma problemi yaşandığı, kursiyerlerin devamsızlık yaptığı, araç gereç eksikliğinin olduğu ve gelen ödeneklerin yetmediği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Çözüm olarak öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesi gerektiği, ihtiyacı karşılayacak özel donanımlı binaların yapılması gerektiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmada bu sonuçlara dayalı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Halk Eğitimi, Kurslar, Sorunlar, Çözümler

ABSTRACT

The purpose of this research; The aim of this study is to determine the problems experienced by teachers who worked in Public Education Centers and possible solutions.. The research was designed according to the phenomenology method, which is included in the qualitative research approach. The study group of the research consists of 6 teachers determined by using the snowball technique, which is included in the purposeful sampling method. A semi-structured interview form was used as a data collection tool in the research. The obtained data were interpreted using the content analysis method with the help of the NVivo 9 package program. When the data is analyzed; It has been concluded that the wages of the teachers working in Public Education Centers are low, they do not have detached buildings, they have heating problems, the trainees are absent, there is a lack of equipment and the incoming allowances are not enough. As a solution, it was concluded that teachers' wages should be improved and specially equipped buildings should be built to meet the needs. In the study, recommendations were made based on these results.

Keywords: Teacher, Public Education, Courses, Problems, Solutions

GİRİŞ

Bilginin hızlı bir şekilde değiştiği ve aktarıldığı günümüzde okuyan ve okuduğunu anlayan bireylerin yetiştirilmesi önemli görülmektedir. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de okuma yazma bilmeyen bireylerin varlığı kabul edilemez bir gerçektir. Bu nedenle Türkiye’de devletin en üst yöneticileri tarafından okuma yazma seferberliği başlatılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda yer alan eğitim hakkının kullanılması bilhassa yetişkin okuma yazma eğitiminin verildiği hayat boyu öğrenmenin temelini oluşturmaktadır. Bu okuma-yazma kursları HEM’lerde açılmaktadır (Başkan, 2021). Eğitim hakkından yararlanamayan bireylere yönelik gerçekleştirilecek okuma yazma faaliyetleri önemsenmektedir. Şüphesiz ki okuma-yazma faaliyetlerinin en önemli gerçekleştiricisi sınıf öğretmenleridir. Ayrıca Halk Eğitimi Merkezlerinde çalışan öğretmenler okuma-yazma kursu dışında, bilgisayar, masa tenisi, aile eğitimi gibi Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nün (HBÖGM) modülünde yer alan birçok kursu vermektedir. HEM’lerde sınıf öğretmenlerinden başka beden eğitimi öğretmenleri de çalışmaktadır. Beden eğitimi öğretmenleri HEM’lerde; masa tenisi, voleybol, futbol, halk oyunları gibi yetişkinler ve öğrencilere yönelik kurslar vermektedir. Bu nedenle gerçekleştirilecek eğitim faaliyetlerinin başarıya ulaşması için öğretmenlere uygun çalışma koşullarının sunulması zaruridir. Öğretmenler rahat ettikleri ortamlarda daha verimli olmaktadır. Bu araştırma öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerileri sunması açısından alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Aytekin Karbeyaz¹
İbrahim Yurtsever²
Ahmet Düzgünce³

How to Cite This Article

Karbeyaz, A., Yurtsever, İ. & Düzgünce, A. (2023). “Halk Eğitimi Merkezlerinde Çalışmış Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar ve Olası Çözüm Yolları” International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:110; pp:6501-6516. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.69083>

Arrival: 26 January 2023
Published: 30 April 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Dr., Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bölümü, Amasya Üniversitesi, Amasya, Türkiye. ORCID: 0000-0002-1483-5581

² Okul Müdürü MEB, Osmaniye, Türkiye. ORCID: 0000-0002-9177-8349

³ Doktora Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Erzurum, Turkey, Türkiye. ORCID: 0000-0003-2603-5554

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili kuramsal bilgi yer verilmiştir.

Halk Eğitimi Merkezleri

Milli Eğitim Bakanlığı HBÖGM'ye bağlı olan HEM'ler Türk Milli Eğitimi'nin ilke ve amaçları ile yaygın eğitimin hedeflerine ulaşmak için her il-ilçede ve gerek görülen diğer yerleşim yerlerinde kurulan kamu kurumlarıdır (Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 2010). 1953 yılında İlköğretim Genel Müdürlüğü Halk Terbiyesi Şubesine bünyesinde açılan HEM'ler toplumdaki bireylerin ilgi, istek, kabiliyeti ihtiyacı doğrultusunda çeşitli kurslar düzenleyen merkezlerdir (HBÖGM, 2021). Statü, eğitim, kimliği, kültürel düzeyi ne olursa olsun her vatandaş ilgi, kabiliyet ve isteği doğrultusunda herhangi bir şart aranmaksızın HEM'lerden ücretsiz olarak yararlanabilir (Başkan, 2021). HEM'ler Milli Eğitim Temel Kanunu (1973) milli eğitimimin amaç ve ilkelerine uygun bir şekilde örgün eğitimin içine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan ayrılmış bireylere örgün eğitimle birlikte ya da tek başına;

- ✓ Okuma-yazma öğrenmesini sağlamak, eksik kalan eğitimlerini tamamlamak için imkan sunmak,
- ✓ İçinde bulunduğumuz çağa ayak uydurması için onlara sosyal, kültürel teknolojik vb. imkânlar sunmak,
- ✓ Öz değerlerimizi tanıtıcı, koruyucu ve geliştirici faaliyetlerde bulunmak,
- ✓ Toplum içerisinde dayanışma, yardımlaşma gibi alışkanlıklar kazandırmak,
- ✓ Sağlıklı yaşama ile ilgili bilgi ve beceriler kazandırmak,
- ✓ Boş zamanı en iyi şekilde değerlendirme alışkanlığı kazandırmak,
- ✓ Herhangi bir meslekte çalışanlara hizmetiçi eğitim vermek suretiyle onların mesleki açıdan gelişimini desteklemektir.

HEM'lerin başında merkez müdürü bulunur ve nüfusa göre yeteri kadar müdür yardımcısı istihdam edilir. HBÖGM (2021) HEM'ler doğumdan ölüme kadar bireyleri bilinçli bir şekilde yönlendiren, ülkenin kalkınmasına yönelik sorumluluk duyan, kurs sonunda belge veren yerlerdir. HEM'ler bireylerin talepleri doğrultusunda özellikle ihtiyaç duyulan meslekler ile ilgili gerekli bilgi-beceri ve özellikleri kazandırmaya çalışan yerlerdir. Bireyler bu belgeler ile ister özel olsun ister kamu sektöründe iş bulabilmektedir. Ayrıca diğer kamu kurum ve kuruluşlar ile yapılan protokoller sayesinde bir yandan istihdama yönelik kurslar açılmakta bir yandan da bu kurslarda öğrencilere yönelik maddi destek sağlanmaktadır. HEM'lerin görevleri şunlardır (Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 2010):

- ✓ Aile eğitimi, güzel sanatlar, kültürel faaliyetler gibi alanlarda eğitimsel etkinlikler yapmak.
- ✓ Okuma-yazma bilmeyen bireylere okuma-yazma öğretmek, eksikleri olan bireylerin ise diğer eğitim kurumları ile iş birliği sağlayarak eksikliklerini gidermek.
- ✓ Mahalli düzeyde araştırma yaparak iş-istihdam konusunda kurslar açarak nitelikli bireyler yetiştirmek.
- ✓ İmkân dâhilinde yayınlar yapmak ve çevresinin kültürel varlığını derleyerek kitap haline dönüştürmek. Kitap haline dönüştürülen bu varlığın yayını gerçekleştirilmek.
- ✓ Eğitimsel ihtiyaç olan alanlarda toplantı, seminer, panel düzenlemek, gerekli şartların oluşması ile yöresel, ulusal veya uluslararası düzeyde etkinlikler gerçekleştirmek, kulüpler kurmak.
- ✓ Belirli Gün ve Haftalar, Mahalli ve Milli Kültürel değerlerin korunup yaygınlaştırılması için çalışmalar yapmak.
- ✓ Görsel, işitsel olarak kursiyerlerin yararlanacağı etkinlikler yapmak.
- ✓ Hayat Boyu öğretimi sağlayan ulusal/uluslararası bir veri ağı oluşturmak e-öğrenme bilgi kaynaklarının arttırmak.
- ✓ Özel eğitim gereksinimi olan bireyler, sokakta yaşayan dezavantajlı çocuklar, tutuklu, hükümlü ya da madde bağımlısı olan çocuklara yönelik kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yaparak onların rehabilitesine yönelik kurslar düzenlemek.
- ✓ Emekli olmuş kişiler ve yaşlılara yönelik uyum ve etkinlikler gerçekleştirmek.
- ✓ Aile yapısının geliştirilmesine yönelik çocuk bakımı gibi konularda eğitim vermek; kursiyerlerin çocuklarının güzel zaman geçireceği odalar hazırlamak.

✓ Teknolojiyi takip ederek uzaktan eğitimle ilgili iş ve işlemleri gerçekleştirmektedir.

HEM' birçok ihtiyaca cevap verebilecek eğitim-öğretim modülü bulunmaktadır. Bu modüller ihtiyaçlar çerçevesinde sürekli yenilenmektedir. Bunlardan biri de meslek edindirme kursları ile ilgili modüllerdir. Değişen iş dünyasının küreselleşen yapısına karşı ayakta durabilmesi için bilhassa nitelikli personel ihtiyacını karşılaması gerekmektedir (Başkan, 2021). Bu nedenle yetişkinlere yönelik yapılacak eğitimler toplumun-ülkenin kalkınması açısından önemlidir ve gereklidir. Ural'a (2007) göre yetişkin eğitiminin gerekliliği şu şekilde sıralanabilir:

- ✓ Değişen teknoloji karşısında bireylerin ayak uydurması gerekmektedir.
- ✓ Gelişen teknoloji karşısında bazı mesleklerin ortadan kalkarak yeni meslekler ortaya çıkmaktadır.
- ✓ Bireyler hayat standardının artması sonucu insan ömrünün uzaması ile yetişkin eğitime daha çok ilgi duymaktadır.
- ✓ Bireyler, örgün eğitimden kalma zamanını yetişkin eğitimi için kullanmak istemektedir.
- ✓ Kadınların toplumdaki statüsü arttığı için yetişkin eğitime daha fazla ihtiyaç duymaktadır.
- ✓ Demokrasinin gelişmesi ve insani taleplerin artmasıyla birlikte yetişkin eğitime duyulan gereksinim artmıştır.

Ağırlıklı olarak görevi meslek edindirme faaliyetleri olan HEM'lerin mezunlara yönelik gerçekleştirilen ve üniversiteye hazırlık amaçlı Destekleme ve Yetiştirme Kursları görevi de bulunmaktadır. Ayrıca HEM'ler ortaokulu bitirmiş ve 12 yıllık örgün eğitimin zorunlu olduğu günümüzde, örgün eğitime devam etmeyen öğrencilere yönelik yaygın eğitim imkânı da sunmaktadır.

Sınıf Öğretmeni

Sürdürülebilir teknolojinin en önemli geliştiricisi bilgidir. Bilginin en iyi şekilde insanlara kazandırılacağı yerler ise öğretim programlarının formal bir şekilde uygulandığı okullardır. Okullarda gerçekleştirilen bu formal eğitim-öğretimin en önemli sağlayıcısı ise öğretmenlerdir. Bu nedenle öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Değişen koşullara ayak uyduracak beceriye sahip öğretmenlerin yetiştirilmesi istenen bir durumdur. Öğretmenlik Meslek Kanunu'na (2022) göre öğretmenlik mesleği;

- ✓ Eğitim-öğretim ve yönetim görevini üzerinde bulunduran bir meslektir.
- ✓ Eğitimin niteliğini arttırmak için öğretmenlerin çalışma koşulları iyileştirecek şekilde düzenlenir.
- ✓ Öğretmenlikte mesleğe hazırlık alan eğitimi, pedagojik formasyon ve genel kültür ile gerçekleştirilir.
- ✓ Öğretmenlik mesleği adaylıktan sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olacak şekilde üç kariyer basamağına ayrılır.

Öğretmenlerin seçimi ve niteliği şu şekilde olur (Öğretmenlik Meslek Kanunu, 2022):

- ✓ Öğretmen adayların seçiminde aranan kriterler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.
- ✓ Öğretmenler üniversite mezunları arasından seçilir.

Öğretmenlik mesleğinde Aday Öğretmen olma şartı şunlardır (Öğretmenlik Meslek Kanunu, 2022):

- ✓ Adayların, 657 Devlet Memurları Kanunu'nun 48.maddesine ilave olarak üniversite mezunu olması ve sicilinin temiz olması gerekir. Adaylardan ayrıca MEB ve/veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca gerçekleştirilecek sınavlarda başarılı olması şartı aranmaktadır.
- ✓ Adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan fazla olamaz. Aday öğretmenin yeri zorunlu olmadıkça değiştirilemez.
- ✓ Aday öğretmenler adaylıkla ilgili yetiştirme eğitime tabi tutulur. Adaylık eğitiminde başarılı olanlar komisyonca öğretmen olarak atanır.
- ✓ Şartları taşımadığı sonradan anlaşılan ve şartlardan birini sonradan kaybeden öğretmenler üç yıl süreyle öğretmenliğe atanamaz.
- ✓ Adaylık içerisinde aylıktan kesme veya kademe durdurması cezası alanlar üç yıl süreyle öğretmenliğe atanamaz.
- ✓ Adaylık yetiştirme programına katılmayan veya yapılan değerlendirme sınavında başarısız olan öğretmenler üç yıl öğretmenliğe atanamaz.

Öğretmen Kariyer Basamakları şu şekildedir (Öğretmenlik Meslek Kanunu, 2022):

- ✓ Adaylık dâhil en az 10 yıl çalışmış olmak,

- ✓ 180 saatten aşağı olmamak üzere Uzman Öğretmenlik Eğitim Programını tamamlamış olmak,
- ✓ Mesleki Gelişim alanlarında istenen şartları tamamlamış olmak,
- ✓ 657 Devlet Memurları Kanunu'na göre kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almamış olmak,
- ✓ Yapılacak yazılı sınavda en az 70 puan almış olmaktadır.

Bu şartları gerçekleştiren öğretmenler Uzman Öğretmen unvanına sahip olur. En az 10 yıl Uzman Öğretmen olan öğretmenler 240 saat Baş Öğretmenlik Eğitim Programı'nı tamamlamaları, istenen mesleki Gelişim alanlarını bitirmeleri ve yapılacak sınavda 70 puan almaları halinde Başöğretmen unvanını kazanır (Öğretmenlik Meslek Kanunu, 2022). Yüksek lisans yapan öğretmenler Uzman Öğretmenlik, doktora yapan Uzman Öğretmenler ise Başöğretmenlik için yapılacak sınavdan muaf olur (Öğretmenlik Meslek Kanunu, 2022).

Öğretmen branşları içerisinde bulunan sınıf öğretmenliği ayrı bir öneme sahiptir. Öyle ki sınıf öğretmeni çocuğa sadece okuma-yazma değil ayrıca toplum içerisinde yaşaması için toplumsal kuralları öğreten, ülkesi için iyi bir vatandaş olması için gerekli bilgi ve beceriyi kazandıran kişilerdir. İlkokulların amaçları içerisinde şunlar yer almaktadır (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973):

- ✓ Türk çocuklarının iyi bir vatandaş olması için gerekli bilgi, beceri ve davranışı kazanmasına sağlamak,
- ✓ Her Türk çocuğunun yetenek ve kabiliyeti yönünde, hayatına ve üst öğrenimine yönelik gerekli hazırbuluşluğu kazanmasını sağlamak,
- ✓ Hangi meslekleri seçebileceği konusunda öğrencilere rehberlik yapmaktır.

İlkokullarda sınıf öğretmenlerinin çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda; yukarıda bahsedilen amaçların gerçekleştiricisi bu öğretmenlerdir. Dolayısıyla sınıf öğretmenleri ilkokullar başta olmak üzere HEM'ler gibi birçok eğitim kurumunda çalışmaktadır.

HEM'lerde çalışan sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlara yönelik alanyazın tarandığında az sayıda bir araştırmaya rastlanmıştır. Dolanbay (2014) yaptığı bir araştırmasında HEM'lerde görev yapan idarecilerin çoğunun mesleki alan branşında olmadığı bu nedenle idarecilerin alana tam anlamıyla hâkim olmadığı, HEM'lere yeterince ödenek gelmediği, idarecilerin çoğunlukla ileri yaşta olduğu ve yeniliğe açık olmadığı, HEM'lerde görev yapan ücretli usta öğreticilerin iletişim sıkıntıları yaşadığı, HEM'lerin kursiyerlerin aileleri ile yeterince iletişim kuramadığı, HEM'lerde yeterli sayıda hizmetli ve kalorifer yakacak personelin bulunmadığı, merkez binası dışında açılan kursların iş yoğunluğu sebebi ile denetlenemediği, merkezlere rehber öğretmen verilmemesinden dolayı bir eksikliğin ortaya çıktığı, öğretmen ihtiyacının olduğu, usta öğretici ücretlerinin yeterli olmadığı gibi sonuçlara ulaşmıştır. Türkoğlu ve Uça (2011) birlikte yaptığı araştırmasında HEM'lerde ağırlıklı olarak, gelen ödeneklerin yetersiz olduğu, personel yetersizliği, fiziki gereksinimlerin yeterli olmadığı, örgün ve yaygın eğitim ilişkisinin yetersiz olduğu, eğitim programları içeriğinin yetersiz olduğu ve açılan bazı kursların gereksiz olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Selçuk (2017) yaptığı bir çalışmada, HEM'lerde ücret karşılığı görev alan usta öğreticilerin ücretlerinin düşük olduğu ve yeterli düzeyde pedagojik formasyon bilgisinin olmadığı, HEM'lerin fiziki şartlarının yetersiz olduğu, müdürlüğe gelen ödeneklerin yetmediği, personel eksikliğinin olduğu, eğitim modüllerinin yeterli düzeyde gereksinimleri karşılayamadığı ortaya çıkmıştır. HEM'lerde eğitim alan kursiyerlerin; eğitim düzeylerinin birbirlerinden farklı olması, okum-yazma gibi kurslara katılan kursiyerlerin yaşları ileri olduğu için öğrenemeyecekleri yargısına varması, kursiyerlerin belli bir yaştan sonra kendilerini geliştirme ihtiyacı duymaması, kursiyerlerin hayat boyu öğrenme ilkesini önemsememesi, okuma-yazma kurslarında kullanılan sözcüklerin işlevsel olmaması, kurs sürelerinin yetersiz olması, kursa devam sorununun olması, kurslarda görev alan eğitimcilerin yetersiz olması, özellikle teknoloji ile ilgili açılan kurslarda gerekli donanım ile alt yapının olmaması ve kursiyerlerin motivasyonunun düşük olması olumsuzluklar arasındadır (Karabacak ve Kaygın, 2018). Avşaroğlu (2019) yaptığı bir çalışmada; kursiyerlerin devamsız olduğu, eğitim programlarının yetersiz olduğu, HEM'lerde fiziki mekân ile ilgili eksiklerin olduğu, HEM yöneticilerin açılan kurslara yönelik olumsuz tutum takındığı, özellikle kursiyerlerin kırsal kesimde çalışmasından dolayı kurslar için gerekli olan yeterli sayıya ulaşamadığı ve eğitmen bulunamadığı için kursların açılmadığı, ön yargılardan dolayı kurslara katılan kadınların sayısının az olduğu, kursların uzun sürdüğü, materyal ve eğitmen niteliğinin yetersiz olduğu, kurs programının işlevsel olmadığı gibi sonuçlara ulaşmıştır.

HEM'lerde çalışan sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerileri olarak alanyazın tarandığında az sayıda araştırmaya rastlanmıştır. HEM'lerde düzenlenecek kurslar istihdam-ara eleman yetiştirecek şekilde ve ekonomik, toplumsal-kültürel gelişimi destekleyecek şekilde planlanabilir (Türkoğlu ve Uça, 2011). Toplumun kültürel gelişimine ve istihdama yönelik kursların açılması, kadrolu çalışanlar ile ücretli usta öğreticilerin ek ders ücretlerinin iyileştirilmesi, çağın gereklerine uygun HEM binalarının yapılması ve dizayn

edilmesi, HEM’lerde kadrolu/sözleşmeli hizmetli çalıştırılabilmesi söz konusudur (Selçuk, 2017). HEM’lerde nitelikli insan gücünü ortaya koyacak kurslar açılmalı, kursiyerlerin ihtiyacına cevap verecek eğitim materyalleri hazırlanmalı, değişen teknolojiye ayak uydurmak için kursiyerlere yönelik kurslar açılmalı, kurslarda gereksiz bilgi akışından kaçınılmalı işlevsel bilgiler verilmeli, HEM’lerde faydacı bir rehberlik sisteminin kurulmalıdır (Karabacak ve Kaygın, 2018). Dolanbay (2014) HEM’lerde açılan kursların ağırlıklı olarak meslek kursları olduğu için idarecilerinin de meslek branşından olması, HEM idarecileri en azından yüksek lisans yapması yönünde teşvik edilmesi, iletişim eksikliği olan usta öğreticilere görev verilmemesi, yüksekokul mezunlarına görev verilmesi, merkez binası dışında görevli usta öğretmenler ile belli zaman aralıklarında zümre vb. toplantıların gerçekleştirilmesi, iletişim açısından eğitim ve sosyal amaçlı gezilerin düzenlenmesi, HEM’lerde ihtiyaç duyulan hizmetli vb. personelin görevlendirilmesi, HEM'lere eğitici ve kursiyerlerin bilinçli bir şekilde yönlendirilmesi için rehber öğretmen atamasının yapılması, HEM’lerde çalışan personelin maaşlarının iyileştirilmesi, nitelikli personellerin seçilmesi, HEM’lere ilave puan verilerek hem idareci hem de öğretmen atamasının teşvik edilmesi, MEB yaygın eğitimle ilgili karar alacağı zaman taşra teşkilatında bulunan HEM’lerin düşüncesini alması önemlidir. Kurs modüllerinin paydaşların görüşü alınarak hazırlanması, eğitimcilere yönelik çeşitli kurslar düzenlenmesi, herhangi bir kurumda çalışan kursiyerlerin HEM’lerde açılan kurslara devam etmesi için çalıştığı kurumdan izin verilmesi, bilgi ağının güçlendirilmesi önemlidir (Avşaroglu, 2019). Bu bağlamda, yapılan bu araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Beden Eğitimi Öğretmeni

Beden eğitimi insanın fiziksel sağlığına, bilişsel ve sosyal gelişimine katkısı olan aktivitelerdir. İnsan, beden eğitimi sayesinde fiziksel sağlığını iyileştirmekte, bilişsel, duyuşsal, devinışsel ve fiziksel özelliklerini geliştirmektedir (Yılmaz ve Güven, 2015). Beden eğitimi sağlıklı kişilerin yetiştirilmesinde insanlara sadece biyolojik açıdan fayda sağlamamakta ayrıca insanların depresyon, stres, kaygı gibi istenmeyen durumlarla baş etmesine yardımcı olmaktadır (Yılmaz ve Güven, 2015). Bu amaçlara ulaşabilmek için yapılacak aktivitelerin planlı olması gerekmektedir. Beden eğitimi aktivitelerinin planlı ve programlı gerçekleştirildiği başlıca yerler okullar ve HEM’lerdir. Bu derslere ise beden eğitimi lisansına sahip öğretmenler girmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri öğrencilerinde istendik davranış değişikliğini planlı bir şekilde ve eğitim-öğretim yoluyla gerçekleştirmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin derslere girme dışında da birçok görevi bulunmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin görevleri şunlardır (Demir,2018):

- ✓ Ders vereceği grubun eğitim düzeyine uygun bir çalışma planı hazırlar.
- ✓ Kendi dersinde kendi branşı ile ilgili bilgi verir.
- ✓ Öğrencilerin ders muvaffakiyetlerine belirlenir ve sonrasında yeni bir aşamaya geçer.
- ✓ Eğitici kol çalışmalarında öğrencilerin yetenek gelişimine katkıda bulunur.
- ✓ Öğrencilerin ilerlemesini takip eder ve karşılaştıkları sorunlara yönelik çeşitli çözümler üretir.
- ✓ Kendi alanı ilgili gelişmeleri takip eder ve yeni durumları dersinde kullanır.
- ✓ Nöbetçi olduğunda okul düzenini sağlar.
- ✓ Beden eğitimi öğretmeni öğrencilerinin alan ve ders seçimine yardımcı olur.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Halk Eğitimi Merkezlerinde çalışmış öğretmenlerin yaşadığı sorunlar ve olası çözüm yollarını belirlemektir Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

- ✓ Halk Eğitimi Merkezlerinde çalışmış öğretmenlerin yaşadığı sorunlar nelerdir?
- ✓ Halk Eğitimi Merkezlerinde çalışmış öğretmenlerin yaşadığı sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımı içerisinde yer alan fenomenoloji metoduna göre desenlenmiştir. Çünkü araştırma sorularına yanıt fenomenoloji metodu yardımıyla aranacaktır. Fenomenolojide, araştırılan ya da incelenen olguyu yaşamış kişilerin deneyimleri önemsenir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu şekilde olgu ile ilgili derinlemesine bilgi toplanır (Creswell, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, amaçlı örneklem seçme yöntemi içerisinde bulunan kartopu örneklem seçme yöntemi kullanılarak üç sınıf öğretmeni ve üç beden eğitimi öğretmeninden oluşan toplamda 6 katılımcı

belirlenmiştir. Kartopu örneklem seçme yönteminde, istenen özellikleri taşıyan katılımcı tespit edilir ve o katılımcıya başka bu özellikleri taşıyan kimler olduğu sorularla böylece diğer katılımcılar tespit edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmada; HEM’lerde kurs vermiş sınıf ve beden eğitimi öğretmeni bilgisinden yararlanılarak diğer katılımcılara ulaşılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırma sorularına yanıt aranacak sabit seçenekli soruların yanında derinlemesine soruların yer aldığı formlardır (Ekiz, 2009; Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017). Yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmacılar tarafından alanyazın taranarak araştırma sorularına yanıt aranacak şekilde hazırlanmıştır. Bu form alanında uzman iki öğretim üyesine gösterilmiş ve gelen dönütler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Sonrasında form, bir Türkçe öğretmenine okutulmuş ve gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra forma son hali verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmacılar bu görüşmeler için öğretmenlerinin çalıştığı okulların idarecilerinden izin istemiştir. Görüşülen tüm idareciler olumlu yanıt vermiştir. Araştırmacılar öğretmenler ile görüşmeyi yüz yüze yapmak istemiş ancak bazı öğretmenlerin uygun olmadığı, bazı öğretmenlerin ise COVID-19’dan dolayı bu öneriyi kabul etmediği görülmüştür. Bunun üzerine görüşme formu, tüm öğretmenlere mail vb. yolu ile ulaştırılmış ve doldurulduktan sonra yine mail vb. yol ile toplanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımında görüşmeler, mail, telefon, yüz yüze yapılabilir (Creswell, 2014).

Geçerlilik ve Güvenirlilik

Nitel ve nitel araştırma yaklaşımında geçerlilik ve güvenilirlik birbirinden farklıdır. Nicel çalışmada geçerlilik; bir teste ölçülmek istenen özelliğin ölçmesiyle ilgilidir ancak nitel çalışmada geçerlilik; üzerinde çalışılan olay ve ya olgu ile ilgili bütüncül bir resim ortaya koymak istenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmacılar araştırılan olgu ile ilgili durumu olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlamıştır. Bunun için çalışmadaki katılımcıların düşünceleri olduğu şekli ile çalışmaya yansıtılmıştır.

Nitel çalışmada güvenilirlik, gözlem ile görüşmede elde edilen kod ve temalar arasındaki farkın minimum düzeye indirilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Elde edilen veriler farklı araştırmacılar tarafından analiz edildikten sonra ortaya çıkan kodların birbiri ile tutarlı olmasıdır (Creswell, 2014). Analizler alanında uzman iki öğretim üyesince kontrol edilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler NVivo 9.2 paket programından yararlanılarak içerik analizi ile yorumlanmıştır. Bu şekilde kod ve temalara ulaşılmıştır. İçerik analizinde veriler çözümlenerek kapsamlı temalar elde edilir (Creswell, 2014). Sonrasında bu kod ve temalar alanında uzman iki öğretim üyesince incelenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde katılımcıların demografik bilgileri ve araştırma soruları ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Görüşme sorularından elde edilen veriler NVivo9 bilgisayar paket programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik bilgisi Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

Özellikler		% N (6)
Cinsiyet	Kadın	50
	Erkek	50
Yaş	20-39	17
	40-45	50
	46 ve üzeri	33
Kıdem Yılı	0-15	17
	16-30	83
Branşı	Sınıf Öğretmeni	50
	Beden Eğitimi	50

Tablo 1 incelendiğinde; katılımcıların yarısının kadın diğer yarısının ise erkek olduğu; katılımcıların yarısının (%50) 40-45 yaş aralığında olduğu; katılımcıların çoğunluğunun (%83) 16-30 kıdem yılında olduğu, katılımcıların yarısının sınıf öğretmeni ve diğer yarısının ise beden eğitimi öğretmeni olduğu görülmüştür.

İdare İle Yaşanan Sorunlar Teması

Görüşme sorusu 1; Kurslarda görev aldığınız sürece kurum idaresi ile ilgili yaşadığınız sorunlar nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; İdare İle Yaşanan Sorunlar teması oluşturulmuştur. Bu temada ise ek dersin yetersiz olması (%28), idarecilerin yaşlı olması (%22), kararlarda öğretmen görüşlerinin alınmaması (%17), idarecilerin empati yapamaması (%17), idarecilerin tecrübesiz olması (%11) ve idarecilerin adil olmaması (%5) kategorileri oluşturularak Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: İdare İle Yaşanan Sorunlar Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
İdare İle Yaşanan Sorunlar	Ek ders sorunun olması	5	28	"Halk Eğitim Merkezinde Kadrolu öğretmen olarak görev yapmaktayım. Çalıştığım ilçenin nüfusu çok az olduğundan dolayı okuma yazma kursuna gelecek kursiyer sayısı da az olmaktadır. Sınıf öğretmeni maaş karşılığı 18 Saat derse girme zorunluluğundan dolayı kurum idaresi ile sorun yaşamaktayım. İdare alan taraması yaparak kursiyer bulmam gerektiği iletiliyor. 1.Kademe Okuma yazma kursunda 2 kayıtlı kursiyerim var. Aynı gün ikisi de gelmediği zaman yönetimle ek ders konusunda sorun yaşıyorum” Kurum idaresi kursların tanıtımını yeterince yapamıyor..." (K1)
	İdarecilerin yaşlı olması	4	22	"Haftalık 30 saat ek ders alınmakta. Bu yüzden genellikle yaş ilerlemiş yöneticiler puanları yüksek olduğundan bu kurumları tercih etmekte. Bazen de yeteri kadar çalıştırılmaya giderek, dinlenirim düşüncesinden dolayı çok istenmekte. Oysa tam tersi. Halk Eğitim Merkezleri hem açık öğretim hem kurslar, hem usta öğretici SGK işlemleri oldukça yoğun işlerin olduğu bir kurumdur. Bu yaş ilerlemiş hatta emekliliğe gelmiş yöneticiler yetişkin eğitimi anlayamamakta empati kuramamaktadır..." (K3)
	Kararlarda öğretmen görüşlerinin alınmaması	3	17	"...Kurumda bir karar alırken öğretmenlere sorulmuyor..." (K2)
	İdarecilerin tecrübesiz olması	2	11	"Halk eğitim merkezlerinin kaç tanesi okuma yazma geçti ya da kaç tanesi sertifika oldu sorusu eğitimi olumsuz etkiliyor. Bazen o gün hiç öğrenci gelmiyor. Kursun kapatılması gerekir diye görüş bildiriyorlar. Bazen Halk Eğitim Merkezi İdarecileri okul müdürlüklerinden geliyor, halk eğitim merkezine gelince bocalıyor. Örgün eğitim gibi kursiyerlerin devamlı gelmesini istiyor. Yetişkin eğitimi konusunda bilgisi olmamasına rağmen halk eğitim merkezlerinde yönetici oluyorlar..." (K4)
	İdarecilerin adil olmaması	1	5	"Kurum idaresi meslek öğretmenlerine daha fazla önem veriyor. Oysa öğretmenler kendini değersiz hissettiriyor. Yani kurum yöneticileri bu konu da adil olmadıklarını düşünüyorum. Öğretmenlerle olan ilişkileri onların tarafları davrandıklarını hissettiriyor bana. Nöbet dağılımında da adaletsizlikler görüyorum. Meslek öğretmenlerine tek gün nöbet verilirken sınıf öğretmenlerine iki gün nöbet veriliyor." (K2)

İdare İle İlgili Yaşanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması

Görüşme sorusu 2; Kurslarda görev aldığınız sürece kurum idaresi ile ilgili yaşadığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; İdare İle İlgili Yaşanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri teması oluşturulmuştur. Bu temada ise; kursun yeterince duyurulması (%35), hafta sonlarına ilave ücret verilmesi (%17), diğer çalışanların atanması (%17), idarecilerin hizmet içi eğitime alınması (%8), idarecilerin anlayışlı olması (%8), idarecilerin empati kurması (%5), idarecilerin yüksek lisans yapması (%5) ve idarecilerin adil olması (%5) kategorileri oluşturularak Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: İdare İle İlgili Yaşanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
İdare İle İlgili Yaşanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri	Kursun yeterince duyurulması	8	35	"Kurum sosyal medyasından ve internet sitesinden duyurular yapılabilir. Kurum idaresi diğer kurumlarla iş birliği yaparak kursiyer alan taraması yapılabilir. Bu sayede daha çok kursiyere ulaşılır. Kurs öğretmeni de ek ders mağduriyeti yaşamaz. Milli Eğitim müdürlüğü aracılığıyla okul veli toplantılarında okuma yazma kursundan bahsedilerek kursiyer artırılır. Kursiyer devam etmesi için kaymakamlıklarla ekonomik destek sağlanabilir. Hafta sonları kursların açılması sağlanmalı. Çünkü kursiyerler bu vakitlerde gelmek istiyor. Kursların tanımı daha iyi yapılması sağlanabilir." (K1)
	Hafta sonlarına ilave ücret verilmesi	4	17	"Hafta sonu kurslarında ek ders yönetmeliğinin kurs yapılan okulun idarecisine ilave nöbet ek dersi maddesi gereğince bunlar okul yöneticilerine anlatılarak hafta sonları okullarda kursların yapılması sağlanabilir. Ayrıca halk eğitim merkezinde görev yapan öğretmenlere uzman öğretmenlik değerlendirmesinde ek puan verildiğinden bahsedilerek daha aktif görev almaları sağlanabilir..." (K3)
	Diğer çalışanların atanması	4	17	"...Temizlik hizmetinin yani hijyen ortamının sağlanması için kurumlara mutlaka hizmetli alımı yapılmaktadır. İŞ-KUR dan alınan hizmetliler sadece okullara verilmekte, halk eğitim merkezlerine verilmemektedir. Bunun sağlanması gerekir. Bu sağlanırsa kursiyerlerin hijyen ortamdaki kurslara katılımı daha fazla olacaktır. Halk Eğitim merkezlerine muhasebe işlemleri için mutlaka lisans muhasebe mezunu bir personel atanması gerekmektedir. Çünkü yanlış yapılan işlemlerden dolayı çalışan öğretmen ve usta öğreticilerde sorun yaşamaktadır. Bunun çözüm yolu budur. Yöneticiler öğretmenlerin duyularını mutlaka dikkate almalıdır..." (K3)
	İdarecilerin hizmet içi eğitime alınması	2	8	"...Ya da en az yetişkin eğitimi alanında hizmet içi eğitim almalıdır..."(K1) "...Yöneticiler mutlaka eğitimden geçirilmelidir..." (K2)
	İdarecilerin anlayışlı olması	2	8	"...Yönetici zümreler arasında işbirliğini sağlamalı ve bu şekilde birbirinden öğrenmeler gerçekleştirilmektedir. Kurum müdürü bir karar alırken mutlaka öğretmenlerin görüşünü de başvurmalıdır. Güven duygusunu aşmalıdır. Bu şekilde öğretmen daha değerli olduğunu hisseder. Bu da çalışmalarına iyi yönde etki eder. Yönetici gerektiğinde eğitim öğretim sürecine katılmalıdır. Ders denetimleri daha çok rehberlik üzerine olmalı..." (K2)
	İdarecilerin empati kurması	1	5	"...Ya da en az yetişkin eğitimi alanında hizmet içi eğitim almalıdır. Bu şekilde yetişkin eğitimde çalışan öğretmenlerin halinden anlarlar. Empati kurabilirler. Yetişkin eğitimi örgün eğitime bakıldığı gibi bakmamasını öğrenirler..." (K1)
	İdarecilerin yüksek lisans yapması	1	5	"Ya da en az yetişkin eğitimi alanında hizmet içi eğitim almalıdır. Bu şekilde yetişkin eğitimde çalışan öğretmenlerin halinden anlarlar. Empati kurabilirler. Yetişkin eğitimi örgün eğitime bakıldığı gibi bakmamasını öğrenirler..." (K1)
	İdarecilerin adil olması	1	5	"...Kurum yöneticilerin kurs açarken veya nöbet görevi dağılımı yaparken tüm öğretmenleri adil ve eşit konumda olmalıdır. ..." (K6)

Kursiyerlerle İlgili Yaşanan Sorunlar Teması

Görüşme sorusu 3; Kurslarda görev aldığımız sürece kursiyerler ile ilgili yaşadığımız sorunlar nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; Kursiyerlerle İlgili Yaşanan Sorunlar teması oluşturulmuştur. Bu temada ise; kursiyerlerin devamsızlık yapması (%28), kursiyerlerin yaşlı olması (%19), özgüven eksikliğinin olması (%19), kursiyerler öğrendiklerini unutması (%12), kursiyerlerin kurallara uymaması (%10), gizlice kursa gelinmesi (%5), kursiyerler arasında seviye farkının olması (%5), kursiyerlerin kurallara uymaması (%4), gizlice kursa gelinmesi (%2), kursiyerler arasında seviye farkının olması (%2) ve kursiyerlerin sınıfta gürültü yapması kategorileri oluşturularak Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Kursiyerlerle İlgili Yaşanan Sorunlar Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Kursiyerlerle İlgili Yaşanan Sorunlar	Kursiyerlerin devamsızlık yapması	12	28	"...Genelde devam sorunu ile karşılaştım. Kursa devam sorunu, evde tekrar yapmama ve derslere zamanında gelmeme sorunu ile karşılaştım. Evdeki işlerden dolayı devamsızlık sık yapmakta dersler arasında kopukluklar olmaktadır. Ailelerinden gizlice kurslara gelmektedirler. Ya da küçük çocukları ya da torunları ile kurslara gelmektedirler. Bu da büyük bir gürültüye, ders ortamının bozulmasına sebep olmaktadır..." (K2)
	Kursiyerlerin yaşlı olması	8	19	"...Kursiyerler genellikle yaşlarının ilerlemiş olmaları sebebiyle devamsızlık yapmakta, isteksiz davranmakta, kurslarda devam etmeme sorunu olmaktadır. Yetişkin kursiyerlerde ben bunu başaramamam duygusunu yaşamaktadırlar..." (K4)
	Özgüven eksikliğinin olması	8	19	"...Kursiyerler kurslarda başarama duygusu çok fazladır. Bu kursların önemi fazla bilmemekteyiz..." (K6)
	Kursiyerler öğrendiklerini unutması	5	12	"...Kursiyerler derste öğrendiklerini evde tekrar etmemekte ve öğrendikleri çok çabuk unutmaktadır. Beni öğretmen olarak görememe sorunu yaşadım. Kendimi yetişkin okuma yazma eğitiminde bazen öğretmen olarak göremedim..." (K5)
	Kursiyerlerin kurallara uymaması	4	10	"...Canı isterse dersi bırakıp çıkıp gidiyordu. Genelde devam sorunu ile karşılaştım. Kursa devam sorunu, evde tekrar yapmama ve derslere zamanında gelmeme sorunu ile karşılaştım. Evdeki işlerden dolayı devamsızlık sık yapmakta dersler arasında kopukluklar olmaktadır. Sadece sertifika almak ve bunu kullanmak için kursa gelmektedirler. Kursa kayıt yaptırıyorlar ama geldikleri gün sayısı çok az. Öğrenme zorluğu yaşayan elli yaş üstü bireylerle diğer genç grupların aynı sınıfta olması öğretimi olumsuz etkiliyor. Genç grupta sıkılmalar başlıyor..." (K6)
	Gizlice kursa gelmesi	2	5	"...Bazı okuma yazma kursiyerleri eşlerinden, akrabalarından habersizce kursa gizlice geliyorlar. Bunun öğrenilmesini istemiyorlar, utanıyorlar. Kursiyerler bilişsel yetersizliğe sahiptirler. Okumaya yazmaya karşı öğrenilmiş çaresizlikleri mevcut. Ödevlerine zaman ayırıyorlar. Kursiyerler çocukları ile kursa gelmeye çalışıyorlar, buda büyük bir sorun ortaya çıkarıyor..." (K1)
	Kursiyerler arasında seviye farkının olması	2	5	"...Kursiyerler arasında çok öğrenme farkı var. Ayrıca önceki öğrenmeleri çok farklı. Bunları tek bir kurs grubuna almak oldukça sakıncalı. Çünkü birçok iyi bilirken diğerleri çok geride. Geride olanı beklemek te diğerleri için çok sıkıcı oluyor..." (K5)
Kursiyerlerin sınıfta gürültü yapması	1	2	"...Kursiyerler sınıf ortamında çok konuşmaktadırlar. Çoğu zaman çocukları veya torunları ile derse gelmektedirler. Bu da sınıf ortamını ders yapmaktan uzaklaştırmaktadır. Kursiyerlerin yaşları arasında büyük farklılıklar vardır. Bazıları genç bazıları çok yaşlı. Bu yüzden öğrenmeleri arasında büyük farklar oluşturmaktadır..." (K3)	

Kursiyerlerle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması

Görüşme sorusu 4; Kurslarda görev aldığımız sürece kursiyerler ile ilgili yaşadığımız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; Kursiyerlerle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri teması oluşturulmuştur. Bu temada; kursiyerlere çeşitli teşviklerin verilmesi (%38), kursların uygun zamanlarda ve uygun yerlerde açılması (%24), öğretmenlere yetişkin eğitimi (%21), seviye gruplarının oluşturulması (%11), kurs yerinde kreş açılması (%3) ve sosyal etkinliklerin olması (%3) kategorileri oluşturularak Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Kursiyerlerle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Kursiyerlerle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri	Kursiyerlere çeşitli teşviklerin verilmesi	11	38	"...Devamsızlığın önüne geçmek için kursa devam edilen her gün için kaymakamlık sosyal yardımlaşma vakfı kanalıyla nakdi ödeme yapılabilir. Bu devamsızlık sorununu aşmada önemli bir yöntemdir. Bulduğum Halk Eğitimi Merkezinde bu yöntemi denemiştik ve oldukça başarılı olmuştuk..." (K1)
	Kursların uygun zamanlarda ve uygun yerlerde açılması	7	24	"...Özellikle kursiyerin uygun zamanlarında kursları açmak kursiyerlerin devamı için çok önemlidir. Kurum yöneticileri bu yönde çalışmalar yapmalıdırlar. Kurslar akşam ya da hafta sonları yapılabilir. Katılan kursiyerler teşvik edilir. Kursu katılanlara kaymakamlıklarla ödülleri verilebilir..." (K2)
	Öğretmenlere yetişkin eğitimi verilmesi	6	21	"...u yetişkin okuma yazma eğitiminde çalışan tüm öğretmenler öncelikle yetişkin eğitimi konusunda eğitimden geçirilmeli ve bu şekilde yetişkin eğitimde olan kursiyerin özgüveni sağlanabilir. Çünkü yetişkin hizmet içi eğitimde bu sorunları aşma yeterlilikleri öğretmenlere verilecektir. Bu devamsızlık sorununu aşmada önemli bir yöntemdir. Bulduğum Halk Eğitimi Merkezinde bu yöntemi denemiştik ve oldukça başarılı olmuştuk. Kursiyerler ders tekrarı yaparak gelirse öğrenmeler daha iyi olur..." (K3)
	Seviye gruplarının oluşturulması	3	11	"...Ön öğrenmelerdeki farklılıklar için ayrı kurs grupları oluşturulmalı. İyi bilen genç olanlar bir grupta diğerleri bir grupta olmalı..." (K4)
	Kurs yerinde kreş açılması	1	3	"...Kursiyerlerle birlikte gelen ve kurs ortamını bozan çocuklara halk eğitim merkezinde kreş açılarak bu sorun giderilir. Büyükler okuma yazma eğitimi alırken onlarda okul öncesi eğitimi alırlar..." (K2)
	Sosyal etkinliklerin olması	1	3	"...Kursiyerlerin kurs yerinde daha fazla vakit geçirmeleri için çeşitli sosyal etkinlikler yapılır ve bu sayede devam etmeleri sağlanabilir. Fiziki ortamlar düzeltilir..." (K2)

Fiziki Eksiklerin Olması Teması

Görüşme sorusu 5; Kurslarda görev aldığınız sürece kurumun fiziki şartları ile ilgili yaşadığınız sorunlar nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; Fiziki Eksiklerin Olması teması oluşturulmuştur. Bu temada; uygun sınıfın olmaması (%39), araç gereç eksikliğinin olması (%22), ısınma sorununun olması (%17), yetişkinler için sıraların uygun (%11) ve ödeneğin yetersiz olması (%11) kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Fiziki Eksiklerin Olması Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Fiziki Eksiklerin Olması	Uygun sınıfın olmaması	11	39	"...Halk Eğitim Merkezi binası başka bir kurumun bir bölümündeydi. Bu yüzden merkez binada kurs açacak yerimiz yoktu. Bu sebeple kurs yapacak yer problemi yaşıyorduk. Hizmet Binasının çok büyük bir bölümünü ilçe milli eğitim müdürlüğü işgal etmişti. Bu yüzden kursumuzu müftülük binasının bodrum katında yapmaktaydık. Bu da sağlıksız bir ortam oluştuyordu. Kursiyerlerin buraya istekli bir şekilde gelmesini zorlaştırıyordu..." (K3)
	Araç gereç eksikliğinin olması	6	22	"...Halk Eğitim merkezi akıllı tahtası projesinde olmadığı için derslerin işlenicinde teknolojiye yararlanamıyorduk. Okullar, okuma kurslarına ya öğrenciler okuldan ayrıldıktan sonra izin veriyorlardı. Ya da eğitim için uygun olmayan boş bir ambar, depo gibi yerleri veriyorlardı. Halk Eğitim Merkezleri hafta sonu kursa çoğunlukla izin vermiyorlardı. Isınma ve denetim problemini bahane ediyorlardı. Okullar, akşam kurslarına bu kurslar için vermiyorlardı. Kursiyerlerinde ancak bu vakitte kurs imkânı bulabiliyorlardı. Bu büyük bir sorundu. Kurs yerleri uzak oluyordu ve bu yüzden kursiyer gelmek istemiyordu..." (K2)
	Isınma sorununun olması	5	17	"...Kışın yapmış olduğum kurslarda ısınma problemi oluyordu. Kurslarımız, Örgün eğitim sonrası olduğu için kalorifer kapatılıyordu. Yaygın eğitim eğitimin bir parçası olarak görülüyordu..." (K4)
	Yetişkinler için sınıfların uygun olmaması	3	11	"...Okul sınıfları yetişkinlerin oturması için uygun değildi. Halk Eğitimi Merkezlerinde donanım eksikliği vard..." (K4)
	Ödenğin yetersiz olması	3	11	"...Köylerde Bazen Köy odasında kurs yapıyordu ama buranın ısınma, aydınlatma vb. giderleri karşılanmıyordu..." (K6)

Fiziki Eksikliklere Yönelik Çözüm Önerileri Teması

Görüşme sorusu 6; Kurslarda görev aldığımız sürece kurumun fiziki şartları ile ilgili yaşadığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; Fiziki Eksikliklere Yönelik Çözüm Önerileri teması oluşturulmuştur. Bu temada; ödenek gönderilmesi (%27), özel donanımlı sınıfların yapılması (%23), kurs merkezlerine bir kreş odasının açılması (%23), köy odalarının tahsis edilmesi (%15) ve okulların boş sınıflarının tahsis edilmesi (%12) kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7: Fiziki Eksikliklere Yönelik Çözüm Önerileri Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Fiziki Eksikliklere Yönelik Çözüm Önerileri	Ödenek gönderilmesi	7	27	"...Halk Eğitim Merkezlerine her kursiyer için yeteri kadar ödenek tahsis edilmesi gerekmektedir. Yoksa kurslarda fiziki sorunlar ortaya çıkmaktadır. Mahalle muhtarlıkları yanında küçük bir sınıflar yapılarak okuma yazma kurslarına tahsis edilmelidir. Böylece ulaşım sıkıntısından dolayı kurslara gelmeyenlerin gelmeleri artırılır..." (K3)
	Özel donanımlı sınıfların yapılması	6	23	"...Her kuruma bakanlık koşullarına uygun mutlaka kurum binası yapılması gerekir. Bu sınıflarda Akıllı tahta ve yetişkinlere uygun oturma düzeni yapılabilir. Mevsim şartlarına uygun sınıflar yapılmalıdır..." (K5)
	Kurs merkezlerine bir kreş odasının açılması	6	23	"...Kursa gelen bayanların küçük çocukları için Halk Eğitim Merkezi binasında kreş açılmalı. Anneler eğitim alırken çocukları da orada eğitim almalı ve kaygısız olan annenin öğrenmesi daha iyi olacaktır. Kurs sınıfları çağın şartlarına uygun bir şekilde donatılmalıdır..." (K6)
	Köy odalarının tahsis edilmesi	4	15	"...Mevsim şartlarına uygun sınıflar yapılmalıdır. Köylerdeki köy odaları buralara tahsis edilmeli ve buranın ısıtma, aydınlatma, temizlik giderleri için ödenek ayrılmalıdır..." (K3)
	Okulların boş sınıflarının tahsis edilmesi	3	12	"...Okullar kullanmadıkları sınıflar bu kurslar için dizayn etmelidir..." (K1)

Modül İle İlgili Sorunlar Teması

Görüşme sorusu 7; Kurslarda görev aldığımız sürece kurs modülü ile ilgili yaşadığınız sorunlar nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu tema analiz edildiğinde; Modül İle İlgili Sorunlar teması oluşturulmuştur. Bu temada; kurs sürelerinin yetersiz olması (%50) ve modül içeriğinin uygun olmaması (%50) kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Modül İle İlgili Sorunlar Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Modül İle İlgili Sorunlar	Kurs sürelerinin yetersiz olması	6	50	"...Kurs modülü 90 saat birinci kademe için, 120 saat ikinci kademe için oldukça kısadır. Bu sürede bu kazanımların verilmesi mümkün değildir. Kurs modülleri bir plan dahilinde değildir. 1.kademe sonunda 1,2,3 sınıfların ve 2.kademe sonunda 4.sınıfın çocuklarının geldiği seviyeye gelmesi beklendiğinden bu mümkün görülmemektedir. Bu kurslarda farklı yaş ve öğrenme grupları olduğundan dolayı bunlara aynı programı vermek mümkün değildir. Bir kısmı harfleri bilmekte bir kısmı hiç bilmemekte bir kısmı ise sadece belge almak için gelmektedir. Hiç okuma yazma bilmeyenler için modül programları süresi kısadır..." (K2)
	Modül içeriğinin uygun olmaması	6	50	"...Çalışma ve ders kitabında daha çok köyde yaşayanlar için örnekler bulunmakta oysaki okuma yazma kurslarına büyükşehir merkezlerinden de katılan vardır. Öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma, ders kitapları güncellenmelidir. Yine ders kitaplarındaki örneklerin çoğu bayan kursiyerlere yöneliktir. Modül içerikleri daha çok çalışma, boşluk doldurmaya yönelik olmalıdır. Kursiyer ayrıca defter kullanmasına gerek kalmamalı, ödevlendirmeler buradan yapılmalıdır. Modül içeriklerinin çoğunda kursiyerin seviyesine yeterince inilmemiştir. Kurs yapılan yörenin şartları düşünülmemiştir. Modül hazırlanırken sadece akademik uzmanlardan yararlanılmış, alandan destek alınmamıştır. Kazanımlar, yetişkinlerin hazırbulunmuşluk düzeyine uygun değildir. Tekrar ve alıştırmalar azdır. ..." (K3)

Modül İle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması

Görüşme sorusu 8; Kurslarda görev aldığımız sürece kurs modülü ile ilgili yaşadığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; Modül İle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri teması oluşturulmuştur. Bu temada; sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin alınması (%25), modül içeriğinin kursiyerin seviyesine uygun olması (%25), modül içeriğinin sade olması (%25), kurs süresinin arttırılması (%15) ve içeriğin uygulama ağırlıklı olması (%10) kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Modül İle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Modül İle İlgili Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri	Sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin alınması	5	25	"...Modüller açık kazanımlı, anlaşılır bir dil kullanılarak yapılmalıdır. Kurs modülleri Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünce hazırlanırken mutlaka bu kurslarda görev yapan Sınıf öğretmenlerinde katılımı sağlanarak yapılmalıdır..." (K3)
	Modül içeriğinin kursiyerin seviyesine uygun olması	5	25	"...Modül kazanımları kursiyerlerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olmalıdır. Ayrıca bu kitaplarda mutlaka hece tabloları olmalıdır. Okuduğunu anlama soruları biraz daha artırılmalıdır. ..." (K1)
	Modül içeriğinin sade olması	5	25	"...Modüllerde sade bir dil kullanılmalıdır. Kurs modülleri Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünce hazırlanırken mutlaka bu kurslarda görev yapan Sınıf öğretmenlerinde katılımı sağlanarak yapılmalıdır. Kurs modül alanında çalışan öğretmenler ve bakanlıktaki programcılar tarafından hazırlanmalıdır..." (K6)
	Kurs süresinin artırılması	3	15	"...Kurs süreleri hem artırılmalı hem de kazanımlar daha basitleştirilmelidir. Konu metinleri ile metin görseli yetiştikine uygun olmalıdır. Yetişkin okuma-yazma eğitimi programları hazırlanırken onların 'yetiştik olduklarını' dikkate alınmalıdır. Bazı gereksiz modüller çıkarılabilir ya da daha sadeleştirilmeli. ..." (K5)
	İçeriğin uygulama ağırlıklı olması	2	10	"...Modüllerde teorikten çok uygulamaya önem verilmelidir. Modüllerde okuma yazma öğretim ses temelli olmalıdır. Ses temelli öğrenme ile yetişkinler daha kolay okuma yazma öğrenir..." (K3)

Karşılaşılan Diğer Sorunlar Teması

Görüşme sorusu 9; Kurslarda görev aldığınız sürece yaşadığınız başka sorunlar nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; Karşılaşılan Diğer Sorunlar teması oluşturulmuştur. Bu temada; ücretin yetersiz olması (%67), kursiyerle alay edilmesi (%25) ve kursiyerlerin motivasyonunun düşük olması (%8) kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Karşılaşılan Diğer Sorunlar Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

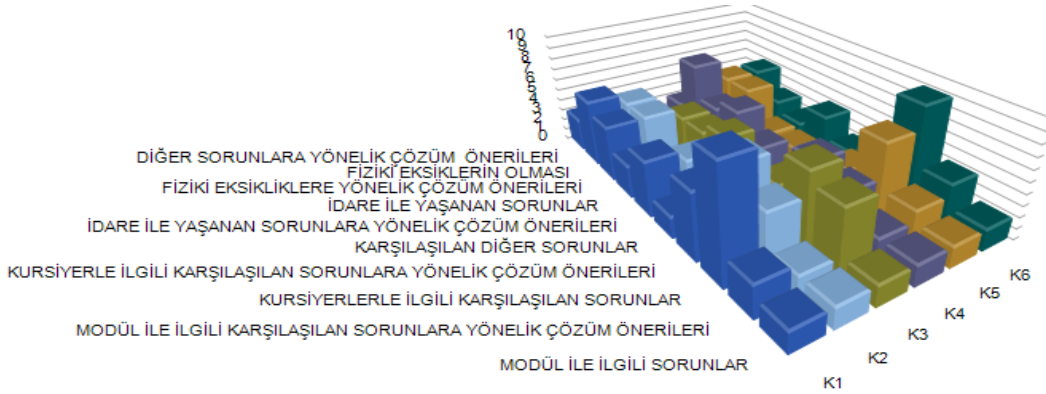
Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Karşılaşılan Diğer Sorunlar	Ücretin yetersiz olması	8	67	"...Yetişkin eğitimde okuma yazma kursları oldukça zor bir kurslardır. DYK kurslarında %100 artırımı ek ders ödenirken bu kurslarda böyle değildir. Bu da bu kursları açmak isteyen öğretmenleri zorlamaktadır..." (K2)
	Kursiyerle alay edilmesi	3	25	"...Ayrıca okula kursa gelen kursiyerleri eşleri, yakın akrabaları, kendi çocukları alay ediyorlarmış. Kursiyerler okuma yazma bilmedikleri için utanıyorlar. Bu utanmalar öğrenme motivasyonunu düşürüyor. Kursiyerlerin bazılarında öğrenilmiş çaresizlik var. Ben ne yaparsam yapayım öğrenemem diyor. Bazıları eşlerine pazara gidiyor, çarşıya gidiyor, alışverişe gidiyorum diye kursa geliyorlarmış. Bu stresten dolayı öğrenmeleri zorlaşıyor..." (K6)
	Kursiyerlerin motivasyonunun düşük olması	1	8	"...Ders kitapları kursiyerlere anlamsız geliyor. Kursiyerlerin ilgi ve motivasyonları oldukça düşük. Temizlik, yemek gibi bahanelerle kursa devam etmekte sorun yaşıyorlar. Evde eşleri ve çocukları ders tekrarı yapmasına izin vermiyormuş..." (K2)

Karşılaşılan Diğer Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması

Görüşme sorusu 10; Kurslarda görev aldığınız sürece yaşadığınız diğer sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız şeklindedir. Bu soru analiz edildiğinde; Karşılaşılan Diğer Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri teması oluşturulmuştur. Bu temada; ücretin artırılması (%72.8) ve kursiyerlerin desteklenmesi (%28.2) kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 11'de verilmiştir

Tablo 11: Karşılaşılan Diğer Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Teması, Kategoriler, Frekans ve Yüzdeler

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Yüzdeler (%)	Örnek Görüşler
Karşılaşılan Diğer Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri	Ücretin artırılması	8	72.8	"...Okuma yazma kurs öğretmenlerine ödenen ek ders ücreti iki katına çıkartılmalıdır. Örgün eğitimde DYK kurslarında ödenen ek ders ücreti ile eşitlenmelidir. Yoksa kurslara öğretmen bulma sorunu yaşanmaktadır. Hafta sonu açılan kursların yöneticilerine de en az beş saat ek ders ücreti ödenmesi gerekir. Bu sayede hafta sonları ve akşamları kurs açmada sorun yaşanmaz..." (K1)
	Kursiyerlerin desteklenmesi	3	28.2	"...Ailesel sebeplerden dolayı da kursu bırakmaktadırlar. Çünkü çoğu eşinden, çocuklarından habersiz gelmektedir. Bunlar mutlaka rehber öğretmenlerce ikna edilmektedir..." (K4)

Şekil 1: Temaların Grafikselsel Gösterimi

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular çerçevesinde halk eğitimi merkezlerinde çalışmış öğretmenlerin idareci boyutunda karşılaştığı sorunlar olarak; idarecilerin kursiyer azlığından dolayı öğretmenlere yeterince ders vermediği böylece öğretmenlerin maaş karşılığı olan 18 ders saatini dahi doldurmadığı, çözüm olarak idarecilerin kursiyer sağlanması konusunda yeterli düzeyde kullanmadığı sosyal medya kanallarını kullanarak çok sayıda kursiyere ulaşılması gerektiği ve böylece öğretmenlerin derse girerek ücret konusunda iyileşmenin olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Kurs merkezlerinde çalışan öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesi gerekmektedir (Selçuk, 2017). Dolanbay (2014) yaptığı çalışmada halk eğitim merkezlerinde açılan kurslarda öğretmen ihtiyacının olduğu ve usta öğreticilerin ücretlerinin yeterli olmadığını bulmuştur. Başka bir sorun olarak; idarecilerin yaşlı olmasından dolayı halk eğitim gibi dinamik yapısı olan bir kurumun işleyişini yavaşlattığı, bazı tecrübesiz idarecilerin ise bu kurumlarda istenilen verimi gösteremediği sonucuna ulaşılmıştır. Dolanbay (2014) yaptığı bir çalışmada idarecilerin çoğunlukla ileri yaşta olduğu ve yeniliğe açık olmadığını bulmuştur. Başka bir sorun olarak; HEM'lerde çalışan bazı idarecilerin öğretmenlere yönelik empati kurmadığı, onlara adil davranmadığı ve görüşlerini almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolanbay (2014) yaptığı bir çalışmada kurs merkezlerinde görev yapan idarecilerin usta öğreticilerle iletişim sıkıntısı yaşadığını ortaya çıkarmıştır. Çözüm olarak; idarecilerin yöneticilikle ilgili yüksek lisans yapması ya da hizmet içi eğitim alması gerektiği, öğretmenlere adil davranması ve empati kurması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kursiyerler ile ilgili sorunlar olarak; kursiyerlerin yaşlı olmasından dolayı ailevi sorumluluklarını yerine getirmek için kursa devamsızlık yaptığı, okuma-yazma gibi temel becerileri gerçekleştirilemeyen kursiyerlerin alay konusu olduğu ve bunun sonucu olarak onlarda özgüven eksikliğinin ortaya çıktığı, bazı kursiyerlerin kurslara gizlice katıldığı, disiplinsiz davrandığı, kursların uygun zamanda başlamadığı ve kursiyerlerin kurslara katılmayarak devamsızlık yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Avşaroğlu (2019) yaptığı bir çalışmada ön yargılardan dolayı kurslara katılan kadınların sayısının az olduğunu ortaya çıkarmıştır. Selçuk (2017) yaptığı bir çalışmada halk eğitim merkezlerinde açılmış kurslara devam eden kursiyerlerin yaşlı olması sebebiyle devamsızlık yaptığı ve kursa katılım konusunda isteksiz olduğunu bulmuştur (Selçuk, 2017). Karabacak ve Kaygın (2018) ve Avşaroğlu (2019) ayrı ayrı yaptıkları çalışmalarda kursiyerlerin kurslara devamsızlık yaptığını bulmuştur. Çözüm olarak; sosyal yardımlaşma kanalı ile kursa devam eden kursiyerlere nakdi ödeme yapılarak kursa katılımın cazip hale getirilebileceği, özgüven konusunda rehber öğretmenden destek alınabileceği, öğretmenlerin kursiyerlerle ilgili hizmet içi eğitim almasının uygun olabileceği, kurs merkezinin içerisinde kursiyerlerin çocukları için kreşlerin açılması gerektiği ve kurs sınıflarında seviye gruplarının oluşturulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kursların fiziki boyutunda karşılaşılan sorunlar olarak; kursiyerlere eğitim verilecek sınıfların ihtiyacı karşılamadan uzak olduğu ve bunun sebepleri arasında başka kurumlarla binaların ortak kullanılmak zorunda olduğu için kurslara katılımın olumsuz yönde etkilendiği, araç-gereç eksikliğinin olduğu, ısınma sorununun olduğu ve çeşitli ihtiyaçlar için gelen ödeneğin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkoğlu ve Uça (2011) ve Dolanbay (2014) ayrı ayrı gerçekleştirdikleri çalışmalarda; HEM'lere yeterince ödenek gelmediği, HEM'lerin kursiyerlerin aileleri ile yeterince iletişim kuramadığı, HEM'lerde yeterli sayıda hizmetli ve kalorifer yakacak personelin bulunmadığı, merkez binası dışında açılan kursların iş yoğunluğu sebebi ile denetlenemediği, merkezlere rehber öğretmen verilmemesinden dolayı bir eksikliğin ortaya çıktığını bulmuşlardır. Kursların yapıldığı sınıflar diğer okulların bodrum katlarında, sağlıksız yerlerinde gerçekleştirilmektedir (Türkoğlu ve Uça, 2011). Bazı kurs sınıflarının fiziki şartları yetersizdir (Selçuk, 2017). Bu çalışmadan elde edilen sonuçların literatürle desteklendiği görülmüştür. Bu sorunlara yönelik çözüm olarak; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müstakil ve özel donanımlı sınıfların yapılması gerektiği, araç-gereç eksikliği için ödenek gönderilmesinin faydalı olacağı, ısınma problemlerinin yaşanmaması için milli eğitim müdürlüğü ile görüşmeler yapıp bu sorunun çözülebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Modül ile ilgili karşılaşılan sorunlar olarak; farklı eğitim seviyesindeki kişilerin aynı kurslarda bulunduğu ve bunun modül süresi ve öğrenme açısından bir olumsuzluk olarak görüldüğü, modülün içeriğinin anlaşılır olmadığı, kursiyer seviyesine uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. HEM'lerde eğitim alan kursiyerlerin; eğitim düzeylerinin birbirlerinden farklı olması ve okum-yazma gibi kurslara katılan kursiyerlerin yaşlı olmasından dolayı öğrenemeyecekleri yargısına varması ve kurs sürelerinin yetersiz olması olumsuzluklar arasındadır (Karabacak ve Kaygın, 2018). Modül içerikleri kursiyerlerin seviyesini tam anlamıyla yansıtmamakta ve kurs yapılan yörenin şartlarına uygun olmamaktadır (Selçuk, 2017). Çözüm olarak; aynı seviyedeki kişilerin ortak sınıflarda birlikte eğitim görmesinin uygun olacağı, modüllerin içeriği hazırlanırken öğretmen görüşlerinin alınması gerektiği ve modül sürelerinin artırılmasının uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Kurslarda karşılaşılan diğer sorunlar olarak; kurs ücretlerinin düşük olduğu, kursiyerlerle alay edildiği, öğretmen ücretlerinin yetersiz olduğu ve kursiyerlerin motivasyonlarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye'de Halk Eğitimi Merkezlerine ayrılan bütçenin Milli Eğitim Bakanlığı'na ayrılan bütçenin %5'i kadardır (Türkoğlu ve Uça, 2011). Çözüm olarak; öğretmen ücretlerinin artırılması gerektiği, alay konusu olan kursiyerlere yönelik rehber öğretmenleri tarafında destek verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Kurs merkezlerinde çalışan öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesi gerekmektedir (Selçuk, 2017). Elde edilen bulgular çerçevesinde çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Öneriler

1. Bakanlık tarafından HEM'lere yeteri kadar ödenek gönderilmesi önerilebilir.
2. HEM'lerde çalışan öğretmen ve idarecilerin ücretlerinin iyileştirilmesi önerilebilir.
3. Modüller hazırlanırken öğretmenlerin görüşleri alınması önerilebilir.
4. Hazırlanan modüllerin her kesimden kursiyerlerin anlayacağı şekilde açık ve anlaşılır şekilde hazırlanması önerilebilir.
6. HEM'lerde görev yapan yöneticilerin alanlarında uzman kişiler arasından seçilmesi önerilebilir.
8. HEM'lere özgü binaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

Avşaroğlu, G. (2019). *Aile Eğitimi Kurs Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi.)* Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Başkan, Y. (2021). *Halk eğitimi merkezlerinde görev alan sınıf öğretmenlerinin yetişkin eğitimine ilişkin görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi)* Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri (23. Baskı)*. Pegem Yayıncılık, Ankara.

Creswell, J. W. (2014). *Research design qualitative, quantitative and mixed methods approaches (4nd ed.)*. SAGE Publications, Los Angeles.

Dolanbay, T. (2014). *Hayat boyu öğrenme sürecinde halk eğitimi merkezlerinin yaşadığı yönetsel sorunlar (Yüksek Lisans Tezi)*. Bartın Üniversitesi, Bartın.

- Demir, M. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunları ve performanslarına etkileri (Yüksek Lisans Tezi)*. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri (2. Baskı)*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- HBOGM. (2021). Milli eğitim bakanlığı hayat boyu öğrenme genel müdürlüğü izleme ve değerlendirme. <http://hbogm.meb.gov.tr/dosyalar/izlemedegerlendirmerapor/2017-1/mobile/index.html#p=1>. (Erişim Tarihi: 09.10.2022).
- Karabacak, S. ve Kaygın, H. (2018). Uluslararası yetişkin becerileri araştırmasına (PIAAC) yönelik halk eğitim merkezlerinde görev yapan eğitimcilerin görüşleri. *Turkish Studies Education Sciences*, 13(11), 745-762.
- Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973, Ekim 9). Milli Eğitim Temel Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Öğretmenlik Meslek Kanunu. (2022, Ekim 9). Öğretmenlik Meslek Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.7354.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Selçuk, M. (2017). *Halk eğitimi merkezlerinin karşılaştığı sorunlar, (Yüksek Lisans Tezi)*. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Türkoğlu, A. ve Uça, S. (2011). Türkiye’de halk eğitimi: tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 48-62.
- Ural, O. (2007). Türkiye’de yetişkin eğitiminin bugünkü durumu ve geleceği. *Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitimi Sempozyumu*, (s. 12-42) İstanbul. İSMEK Yayınları.
- Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği. (2010). Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/05/20100521-4.htm>. (Erişim Tarihi: 10.10.2022).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yılmaz, A. & Güven, Ö. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmeni kavramlarına yönelik algılarının çizme yazma tekniği ile incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 55-77.